

Plejel med i kommitté för ”Nobelpriset i hållbarhet”

Kökarbon Christian Plejel ska vara med och föreslå årets pristagare i Nobel Sustainability Trust, som i internationell media brukar kallas för Nobelpriset i hållbarhet.

Christian Plejel är författare, senior advisor vid KTH i Stockholm, sakkunnig vid Åbo Akademi och har även uppfunnit verktyget bobarhet, för att kunna utveckla öar och mindre samhällen.

– År 2020 skulle vi mäta vår hållbarhet på Kökar. Eftersom vi är ett litet samhälle var det svårt att beskriva hållbarheten och det saknades lokal data om till exempel ekonomi, energi, trygghet och integration på Kökar. Därför uppfann jag begreppet bobarhet och att vi själva skulle mäta vår bobarhet, som medborgarforskare.

Analysen av Kökars bobarhet visar vilka förutsättningar som finns för att kunna leva där.

– Är vi bobara så kan vi bli hållbara, men är vi inte bobara så är det inte ett hållbart samhälle, förklarar Christian.

Kökarborna måtte själva sin bobarhet utifrån 45 olika saker inom sju olika områden såsom hur skolan är och hur dyrt det är att bo på på Kökar.

Bobarheten som verktyg har därefter spridit sig till andra åländska kommuner som Föglö, Sottunga och Kumlinge men även andra öar i Finland, sammanlagt 17 stycken. Nu ska fyra öar i Danmark och en ö i Kroatien mäta sin bobarhet, berättar Christian.

Stiftelse för hållbarhet

Nobel Sustainability Trust är en stiftelse grundad av ättlingar till Ludvig Nobel och har sedan 2022 årligen delat ut två utmärkelser, ett för social hållbarhet, som är Christian Plejers huvudområde, och ett för teknisk hållbarhet.

Christian Plejel har själv uppfunnit verktyget bobarhet, för att kunna utveckla öar och mindre samhällen.

FOTO: JONAS EDSVIK

Vad är det du ska få göra?

– Varje år önskar de 100 nomineringar och sätter då upp en jury som går igenom alla nomineringar och föreslår vem som ska få priserna. Sist och slutligen är det dock Nobelsläkten som bestämmer vem som vinner.

Cambridge University i England blev utvalda att organisera kommittén och valde då att tillfråga Christian Plejel.

Hur kom det sig att du blev en av de utvalda i kommittén?

– Jag känner och arbetar med flera av de inblandade, både VD:n för NST Tracy J. Wang och ordförande Peter Nobel från att jag har jobbat på Kungliga tekniska högskolan i Stockholm, så troligtvis är det därifrån de har fått ett förtroende för mig.

Bland de tio i kommittén finns professorer från hela världen.

–Tänk att bland de tio leda-

möterna i juryn är nio professorer från Kalifornien, Zürich, Sydafrika och Shanghai och så är det en skärgårdsbo från lilla Kökar, säger Plejel.

Hur känns det just du har blivit utvald?

– Jättekul, jag är väldigt glad och mycket stolt. Det känns som att bobarhetsbegreppet har fått ett internationellt erkännande i och med detta.

Det är nu fritt fram att lämna in nomineringar och Christian påpekar att vem som helst kan nominera.

– Man kan till och med nominera sig själv om man vill det. De har dock satt en gräns på 100 stycken nomineringar, så det sker en grov sällning innan nomineringarna når fram till oss i juryn, förklarar han.

Han säger även att hoppas att någon blir inspirerad att nominera någon med åländsk anknytning.

– Jag skulle gärna se att någon i kategorin Leadership in Implementation skulle nominera en

organisation som Emmaus och vår egen **Carina Aaltonen**. De tar vara på användbara överflödsprodukter och återvinner inte bara varor till konsumenter utan också människor till arbetslivet. Dubbel hållbarhet alltså, säger Plejel.

Information om hur man nominerar finns på Nobel Sustainability Trusts hemsida.

Vad består priset av?

– Det är en summa pengar som man vinner.

Prisutdelningen äger rum i december i Doha, Qatar.

ALVA JANSSON
alva.jansson@nyan.ax
tfn 23 444

2026 års prisutdelning äger rum i december i Doha, Qatar. Bilden är från när Yasmine Fouad (till höger) tog emot priset under 2025 års ceremoni i Miami.

FOTO: NOBEL SUSTAINABILITY TRUST

